

‘A HONG KONG ARA LA POLÍTICA ÉS A VIDA O MORT’

Un dels estudiants que és a primera fila de les protestes explica a VilaWeb els seus sentiments i com veu la situació política

Fotografia dels aldarulls a Hong Kong el dia de Nadal. La persona fotografiada no és l'entrevistada, amb qui hem pactat de respectar-ne l'anonimat. EFE

L'ARAVOT

Les esquerdes dels socialistes europeus trenquen el relat judicial espanyol

ENTREVISTA EULÀLIA PAGÈS EDITORA ‘Si l’edició en català acaba a les mans de dos o tres grups, serà un retrocés per al país i la cultura’

BETRIU I RODOREDA

MERCÈ IBARZ

A punt de fer els vuitanta i de rebre el Gaudí d'Honor, el cineasta de 'La plaça del Diamant' (entre d'altres) ara filma amb el mòbil

Al gener, gairebé coincidint amb els vuitanta anys que farà, Francesc Betriu rebrà el Gaudí a la trajectòria cinematogràfica. Som al Cafè del Centre del carrer de Girona, hem quedat per conèixer-nos en persona i parlar d'això i d'allò i en particular de Mercè Rodoreda, de qui va adaptar *La plaça del Diamant* en una minisèrie de quatre capítols d'una hora de gran èxit llavors i que ara es pot veure a la web de Televisió Espanyola que la va produir el 1981. En va fer també el film, però no com hauria volgut. Havia estat treballant un guió específic per a la pel·li amb Benet Rossell, també de les terres de Ponent, però no va poder ser: la producció el va forçar a agafar la minisèrie i amb un bon grapat de talls enllestir-ne la versió curta, el film. Em diu que els ha tornat a veure ara, sèrie i film, arran de la gira del Gaudí que l'ha dut ací i allà, en una retrospectiva de filmoteca. La sèrie aguanta prou bé i fins la pel·li no li ha semblat tan fluixa com la recordava. **Betriu** no és cap nostàlgic ni ningú que es cregui el rei del mambo. Als vuitanta, continua filmant, ara amb un iPhone que no para de lloar-me. O sigui que tinc unes ganes borratxes de tornar a veure *La plaça del Diamant*, la sèrie sobretot.

Em pensava que la Rodoreda s'havia pogut fer la casa de Romanyà gràcies a les adaptacions de Betriu i em diu que no, que no ho recorda bé però que no devia guanyar gaire. Els diners per adaptacions al cine van arribar amb l'agent Balcells (una altra ponentina), m'explica. Com és que no havia parlat abans amb aquest home, amb tants anys dedicats a l'obra i el món rodoredians? Mai no és prou tard, em dic sense escarafalls de males consciències que, a ell, el fan somriure. Té un somriure de xiquet. Tot ell remet al xiquet, l'adolescent i el jove que devia ser, no pas per cap tret de temperament ni cap embull psicoanalític, que no calen: ho diuen el posat, la veu juvenil, els cabells.

La Rodoreda que va conèixer era distant i alhora divertida, reia molt. La va anar a veure amb el productor Carlos Duran al pis de Balcells per fer-li la proposta i demanar el seu acord. La conversa va ser fàcil, ella hi va donar l'acord i, em diu i repeteix, no va voler intervenir en res ni controlar res de res. Era cinèfila, estimava el cine amb deler i justament per això, va dir, no s'hi ficaria en res. Betriu havia pensat en dues actrius per a fer de Colometa, Muntsa Alcañiz i Sílvia Munt. Potser hauria preferit l'Alcañiz però a la càmera li agradava més la Munt, donava millor. Per a fer de Quimet, l'Ovidi, Ovidi Montllor. La Rodoreda no el coneixia, no sabia gran cosa de la Nova Cançó. L'Ovidi la

va entusiasmar, es van trobar, ella en va quedar encantada i convençuda. No va poder ser, coses de la producció audiovisual, que en aquest cas es va allargar gairebé set o vuit anys. Quan la cosa es va posar en marxa, l'Ovidi no podia. Quimet va ser Lluís Homar. La Rodoreda va veure la sèrie seguida, les quatre hores: en va quedar més que satisfeta.

Al pròleg a *Quanta, quanta guerra...*, la Rodoreda parla de la pel·lícula que en part la va moure a escriure aquesta novel·la misteriosa i eloqüent, l'única que va escriure en tornar definitivament de l'exili, a Romanyà de la Selva. **El manuscrit trobat a Saragossa**, dirigida el 1965 pel polonès Has, posava en imatges la novel·la homònima de Jan Potocki. A l'escriptora li va agradar molt. La passaven al (desaparegut) cine Publi, amb un curt previ, *Bolero de amor*, escrit i dirigit per Betriu el 1971. Li havia encantat, a la Rodoreda, molt i molt, el curt de Betriu. I així van anar fluïnt les coses, en bona entesa total.

No em sorprèn, la veritat. Els personatges del cine de Betriu comparteixen força coses amb els de Mercè Rodoreda. Gent comuna, que n'han passat de tota mena, alguns als marges de la vida social, que tiren endavant. A Filmin hi ha disponible la molt recomanable, però molt, pel·li betriuana *Mònica del Raval* (2009), una de les creacions cinematogràfiques-literàries més encertades que he vist en temps. Coses inventades per a ser creïbles i d'altres posades en escena amb intèrprets perquè els clients d'una prostituta no es deixen pas filmar així com així, i tota l'estona estàs assistint a aquell pensament godardià que diu que 'la veritat té estructura de pel·lícula' i aquell altre seu que diu que 'la fotografia és la veritat i el cine vint-i-quatre vegades la veritat per segon'. La Mònica és un personatge que bé podria ser la Cecília Ce d'*El carrer de les Camèlies*, això també. Amb més alegria, però de la mateixa família.

Bon aniversari dels vuitanta anys, Francesc Betriu. Que per molts anys més filmis i ens expliquis coses, ara amb el teu magnífic iPhone de no sé quina generació: bé, sí que ho sé: de la teva generació, jove i resistent. Bon Any 2020.

Francesc Betriu.
Barcelona, 20 de
desembre de 2019. MERCÈ
IBARZ

CONTRA EL PENSAMENT LINEAL, SOBRETOT EN EL CAS DELS MOVIMENTS D'ALLIBERAMENT NACIONAL

THOMAS HARRINGTON

«Potser és més preocupant la presència d'aquestes mateixes tendències ridiculitzadores en diversos sectors de l'independentisme»

És impossible viure més o menys tranquil sense acatar certs valors implícits de l'àmbit cultural en què ens movem. Però també és veritat que viure tranquil·lament sense qüestionar un percentatge considerable d'aquestes doxes sense articular ens condueix ràpidament a la inconsciència, i potser pitjor, a una infinitat de frustracions i disgustos.

Prenem com a exemple el concepte lineal del temps i de l'espai. Si sou com jo, una part important dels vostres processos mentals estan contínuament sotmesos a l'imperatiu de l'eficàcia, que és simplement una altra manera de dir que la millor manera d'anar d'un punt a un altre, o de dur a terme una tasca en concret, és sempre la que requereix menys espai o menys temps.

Però quants de nosaltres hem qüestionat realment més d'uns minuts en una nit d'insomni la realitat suposadament intrínseca i evident d'aquest plantejament? En la meva experiència, molt pocs.

Una persona que sí que va indagar seriosament la natura històricament construïda del pensament lineal i alguns dels derivats més importants del seu desplegament massiu en la societat actual va ser el pensador francès Jacques Ellul, qui estableix, entre moltes altres coses, un vincle molt fort entre la imposició generalitzada de paradigmes tecnològics d'arrel lineal en la cultura i la ubiqüitat de la propaganda en les nostres vides.

Ellul constata que el desig de conduir-se sempre amb eficàcia és un impuls molt poc natural de l'ésser humà i, a més a més, que les persones i les col·lectivitats que xoquen per primera vegada amb les exigències severament reduccionistes d'aquesta manera de pensar i actuar són perfectament conscients de la mutilació dels ritmes vitals i plaers quotidians que això suposa. I per aquesta raó, el seu primer instint és rebel·lar-se contra les seves demandes.

Elull ens demana de veure la propaganda no com tantes vegada se'ns presenta sinó com una part absolutament connatural de la condició de l'ésser humà en l'edat tecnològica

M'ha cridat l'atenció la freqüència amb què els qui s'oposen al procés recorren a variants de l'argument de l'eficiència lineal com a valor suprem per a rebatre els reclams independentistes

La solució? La implementació des de d'alt d'un procés constant i totalitzador de propaganda que exalça la linealitat i ridiculitza altres maneres de conceptualitzar el pas del temps, malgrat que el fet que, moltes vegades, aquestes altres formes de mesurar el pas de les hores i els dies corresponen de manera més fidedigna a la totalitat de l'experiència de viure.

Dit d'una altra manera, Elull ens demana de veure la propaganda no com tantes vegada se'ns presenta –com un garrot utilitzat de tant en tant pels poderosos sense escrúpols per a convèncer–nos de la veracitat d'una mentida– sinó com una part absolutament connatural de la condició de l'ésser humà en l'edat tecnològica.

I suggereix que és sols quan adquirim una consciència de la seva presència constant i aclaparadora en la nostra vida quotidiana que podem sostenir la capacitat de lluitar a favor dels desigs i somnis més esperançadors i generosos, els que més ens dignifiquen.

En les meves lectures, i també en les converses i diàlegs amb els amics i coneguts unionistes, m'ha cridat l'atenció la freqüència amb què els qui s'oposen al procés recorren a variants de l'argument de l'eficiència lineal com a valor suprem –i el missatge de la submissió necessària a les autoritats existents que porta al seu cor– per a rebatre els reclams independentistes:

'És una presa de pèl perquè, com saps, això no pot ser.' 'Has pensat en tots els problemes reals que no s'han resolt a Catalunya els últims anys per culpa del procés?' 'N'estic fins al capdamunt de totes les interrupcions causades per les vagues relacionades amb el procés.' 'Està molt bé muntar grans manifestacions, és clar que no han canviat res ni canviaran res.'

Les vides reals de les persones no segueixen mai una ruta recta ni plenament respectuosa amb les lleis de l'eficiència

Mentre s'exerceixi aquesta voluntat lluitant urgentment per una transformació de l'estat actual de les coses, cal desenvolupar prevencions contra les expectatives molt curtterministes induïdes per la raó lineal al nostre voltant

Però potser és més preocupant la presència d'aquestes mateixes tendències ridiculitzadores –en la forma de crítiques de la suposada lentitud d'acció de persones al govern que actuen sota les enormes i insòlites pressions coactives de gran part de l'establishment occidental– en diversos sectors de l'independentisme.

Com ens recorda Elull, les vides reals de les persones (a diferència de les seves versions propagandístiques) –sobretot les persones amb ànsies de viure dignament i en una certa comunió amb els altres– no segueixen mai una ruta recta ni plenament respectuosa amb les lleis de l'eficiència.

I com ens mostren les històries de l'Europa contemporània amb voluntat de transcendir l'àmbit dels mites localistes –com, per exemple, d'un Tony Judt o un Mark Mazower en el cas dels Balcans– això també passa amb els moviments contemporanis d'alliberament nacional.

Aquests processos són gairebé sempre grans monuments de la natura essencialment zigzaguejant del progrés humà en què el capritx, la sort i les actuacions inesperades de tercers tenen papers fonamentals.

Vol dir, això, que les persones en aquests moviments no tenen voluntat? En absolut. Vol dir que mentre s'exerceixi aquesta voluntat lluitant urgentment per una transformació de l'estat actual de les coses, cal desenvolupar prevencions contra les expectatives molt curtterministes induïdes per la raó lineal al nostre voltant, una raó construïda potser més per a desanimar–nos que, com habitualment suggereixen els seus amos, per a impulsar–nos cap a assoliments materials i morals nous i superiors.

L'ERT LLIURA LES ARMES

PERE MARTÍ

Manifestació unitària a Sabadell per l'alliberament dels detinguts el 23-S. ALBERT SALAMÉ

L'estat espanyol utilitza la mentida de manera sistemàtica per frenar o criminalitzar l'independentisme * Puig confirma que es tornarà a presentar per encapçalar el PSPV *** El GOB alerta d'un nou esclat de parcs fotovoltaics a Mallorca**

TEMA DEL DIA

Intoxicació. La mentida ha estat l'arma més utilitzada per l'estat espanyol per mirar de desactivar sense èxit l'independentisme. Tots els poders de l'estat, des del govern fins al poder judicial, passant pels mitjans de comunicació i les forces de seguretat, han utilitzat la mentida, la informació falsa, la tergiversació i la intoxicació de manera desacomplexada per escampar falsedats sobre el moviment independentista. En l'època de la posveritat, no hauria de sorprendre ningú

que l'estat espanyol utilitzi els mateixos mètodes que Donald Trump o Vladímir Putin per manipular l'opinió pública. De fet, el govern espanyol aleshores encapçalat per José María Aznar va fer un intent d'intoxicació massiva amb els atemptats de l'11-M, atribuint-los a ETA. La maniobra va ser tan barroera que va resultar fallida.

Des d'aleshores, Espanya ha perfeccionat els seus sistemes d'intoxicació, tot i que de vegades encara queden en evidència, com ha passat en el cas dels CDR detinguts el passat 23 de setembre per la Guàrdia Civil. Tota la maquinària propagandística de l'estat es va posar en marxa per criminalitzar l'independentisme vinculant-lo a un terrorisme inexistent. Com que era inexistent, es van crear proves falses, explosius i armes que no han aparegut mai i, fins i tot, una organització, els Equips de Resposta Tàctica (ERT), que ningú no coneixia però que segons el relat de la

Guàrdia Civil es preparava per actuar quan es publicà la sentència del Tribunal Suprem. Un relat que no hauria estat possible sense la complicitat dels mitjans de comunicació, columnistes, tertulians i analistes que li van donar veracitat. És el que passa quan es confon el periodisme amb la simple repetició del relat policíac, en alguns casos augmentat per les ganes de sensacionalisme o simplement per un acte de servei a la pàtria contra l'enemic intern.

El relat policíac i judicial és l'únic acceptable i qüestionar-lo et converteix en sospitós o còmplice d'aquest terrorisme existent. Els partits polítics espanyols s'hi abonen amb fruïció, no només donant-li veracitat sinó assenyalant còmplices i culpables. El president del govern espanyol en funcions, Pedro Sánchez, va arribar a demanar que el president de la Generalitat, Quim Torra, condemnés la violència. Ja el situava com a sospitós o còmplice perquè en el delirant informe

La mentida ha estat l'arma més utilitzada per l'estat espanyol per mirar de desactivar sense èxit l'independentisme

Quan la raó d'estat està per sobre dels drets humans s'obre la porta al totalitarisme

de la Guàrdia Civil, repetit fidelment pels mitjans, se li atribuïa una conxorxa amb els CDR detinguts per a ocupar el parlament. Per a Sánchez, no era important si allò era veritat o no, era important que li anava bé per desgastar el president de la Generalitat, sense escrúpols. Darrere de Sánchez, tota la classe política espanyola, amb diputats al parlament inclosos, que van parlar de bombes i Goma-2, eixamplant el menú delictiu de la Guàrdia Civil. El seu rastre de mentides és a la xarxa i amb una mica d'hemeroteca digital, afortunadament, es pot trobar. Però judicialment quedaran impunes, perquè la justícia espanyola forma part de la trama.

La cosa que menys importa és la vida d'aquestes set persones, dues de les quals encara són empresonades, els tres mesos que han passat a la presó, la comunicació, els interrogatoris vexatoris que van patir, el maltractament als seus familiars, les acusacions falses, etc. Quan la raó d'estat està per sobre dels drets humans s'obre la porta al totalitarisme. És la mateixa raó d'estat que justifica rebel·lió allà on no n'hi va haver, ni violència contra qui no la va exercir, per poder empresonar els dirigents de l'independentisme. La raó d'estat quedarà

novament impune, perquè a Espanya no hi ha justícia contra la mentida si aquesta mentida és per a anar contra l'independentisme. La mentida és una arma de destrucció massiva de la democràcia. Després es pregunten com és que creix tant l'extrema dreta a Espanya.

MÉS QÜESTIONS

Puig confirma que es tornarà a presentar per encapçalar el PSPV. El secretari general del PSPV, Ximo Puig, ha tancat l'incipient debat sobre la seva successió al partit anunciant que es tornarà a presentar, tot i que havia dit que no ho faria. Va ser en el congrés que el PSPV va fer l'estiu del 2017 a Elx, després d'un abrupte procés de primàries en què Puig va haver de mesurar-se amb el batlle de Burjassot, Rafa García: a la clausura, Puig va dir que seria la seva darrera vegada en una competició orgànica. Aquell anunci li va portar més problemes que no alleujaments durant mesos, perquè va donar via lliure a l'oposició interna per a començar a preparar el relleu. Però ara Puig ha dit que vol continuar al capdavant del projecte de progrés del PSPV i del govern del Botànic, encara que la primera decisió l'ha de prendre el partit. En cas que hi hagi algú amb aspiracions, ha recordat que la bicefàlia no havia funcionat històricament. Al PSPV no li tocava de fer cap congrés fins al 2021, però la direcció federal del PSOE ja ha comunicat que Pedro Sánchez convocarà el conclave per a revalidar el seu lideratge tan aviat com es constitueixi el govern espanyol, i això comportarà que es facin, posteriorment, els congressos de les federacions, començant per les federacions autonòmiques, cosa que podria fer avançar el congrés del PSPV.

Casado impulsa la campanya contra la llei del plurilingüisme. El president del Partit Popular, Pablo Casado, ha donat suport a les queixes contra l'aplicació de la llei de plurilingüisme a les zones castellanoparlants i ha ofert tots els recursos jurídics del PP a les famílies valencianes perquè puguin recórrer contra la norma aprovada per les Corts l'any

2018. La llei preveu que en el curs escolar 2020-2021 el 25% de les assignatures troncales de Secundària, Batxillerat i FP puguin fer-se en català. Casado ha acusat de 'pancatalanista' el president de la Generalitat Valenciana, Ximo Puig, i l'ha acusat de voler imposar el seu model 'identitari' a través de la llengua.

El GOB alerta d'un nou esclat de parcs fotovoltaics a Mallorca. El Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturale-sa (GOB) ha avisat que hi havia un nou esclat fotovoltaic en sòl rústic, després d'haver rebut la petició d'un informe de la Comissió Balear de Medi Ambient sobre els nous parcs fotovoltaics projectats a Mallorca. Segons que ha concretat, en aquests darrers dos mesos, el GOB ha estat consultat per la Comissió sobre tretze parcs, la majoria de 5Mw en sòl rústic i gairebé tots a Lluçmajor (onze dels tretze). Aquests suposarien 56Mw nous en sòl rústic. A aquests tretze parcs, caldria afegir-ne disset més que són en fase d'exposició pública. El GOB ha advertit la Direcció General d'Energia i la Comissió Balear de Medi Ambient que la transició energètica no podia decidir-se per inversions de capital privat no local. Per als ecologistes, aquesta transició ha de venir marcada i definida per les institucions locals, tant des del punt de vista territorial, com econòmic i social. En cas contrari, argumenten, es tornarà a perdre el control de la producció energètica a costa de territori, concretament sòl rústic, convertint-lo en un polígon de serveis energètics.

LA XIFRA

817 persones víctimes del franquisme han estat exhumades en quatre anys de diferents fosses del País Valencià. La majoria de cossos s'han exhumat del cementiri de Paterna, que és on n'hi ha més.

TAL DIA COM AVUI

El 27 de desembre de 1933, un milió de catalans, sobre una població d'uns tres milions, assisteixen al funeral del president Francesc Macià.

EULÀLIA PAGÈS

‘Si l’edició en català acaba a les mans de dos o tres grups, serà un retrocés per al país i la cultura’

Parlem amb la directora de Pagès Editors i Milenio Editores ara que es compleixen trenta anys de la fundació de la casa i deu anys que va arribar al capdavant del grup lleidatà

SEBASTIÀ BENNASAR

Fa trenta anys a Lleida va començar la història d’una impremta que va créixer ben de pressa i es va convertir en una de les empreses més importants del sector editorial nostrat: Pagès Editors. Fa deu anys que Eulàlia Pagès va entrar oficialment a treballar a l’empresa familiar i ara en porta la direcció editorial. Els qui la coneixen diuen que darrere aquesta aparença dolça s’hi amaga una dona de caràcter a la vegada preocupada per a fer llibres cada vegada millors i més atractius i per si una pedregada pot malmenar una collita. Les coses han canviat molt aquests trenta anys i amb ella repassem la història, però sobretot els plans de futur, d’una editorial que es mou a mig camí entre ser la primera de Ponent i la tercera del país (després de Planeta i Cossetània-Angle) i que sobretot cerca de sobreviure si més no uns trenta anys més en un món tan convuls com el de l’edició a casa nostra. Els seus darrers èxits demostren que les coses les van fent bé.

—Com i per què comença la impremta i després l’editorial? Per què es decideix d’ampliar el negoci?

—Parteix de quan un grup de gent formada en les arts gràfiques, encapçalat pel meu pare, Lluís Pagès, munta Arts Gràfiques Bobalà per deixar enrere el desfasament dels mitjans antics d’impressió i avançar adaptant-se sempre a la nova tecnologia en aquest sector. Com que estaven especialitzats en llibres, van valorar la idea de crear una editorial, i fins avui.

—Trenta anys després, quin son els principals canvis d’estat, els ‘punts forts’ i les principals oportunitats d’aquest negoci?

—Com tot, la societat evoluciona. Per tant, les empreses acompanyen aquest desenvolupament amb la doble revolució tecnològica: la digital i la de les tecnologies de la informació i la comunicació d’aquests últims anys. Una empresa viva sempre ha d’es-

El millor regal que podem rebre per aquests trenta anys és la confiança de la nostra clientela

Coneixem totes les fases del món del llibre i tots els problemes, en som més entesos i per tant som més conscients de la situació del mercat, dels pros i els contres

tar a l'aguait de què passa. En aquest sentit s'han fet i es fan constantment inversions en noves tecnologies i en maquinària amb la voluntat de treballar especialment pel servei personalitzat i la màxima qualitat dels productes que ens esforcem a oferir. També ha estat primordial el component humà, una plantilla constituïda per treballadors amb una formació en arts gràfiques de base o universitària o bé també adquirida a l'empresa des de la base. Per això, celebrar el trentè aniversari és fruit d'una feina constant ben feta, de molt d'esforç. El millor regal que podem rebre per aquests trenta anys és la confiança de la nostra clientela, que ens ho demostra dia a dia.

—Com encara el futur Pagès Editors?

—Amb il·lusió en tot allò que emprenem, amb projectes nous. També, com he comentat abans, estar al dia, escoltar, tenir constantment un peu al carrer per copsar i saber els interessos, les inquietuds, de la gent per poder oferir-los lectures atractives.

—Quan us vàreu fer càrrec de l'editorial i quin n'és el balanç fins ara?

—L'any 2010 hi vaig entrar per fer un relleu generacional. Però aquell mateix any la distribuïdora de llibres que s'encarregava dels nostres fons editorials va fer fallida i ens vam embarcar a crear un nou projecte, la distribuïdora Nus de Llibres. Jo m'hi vaig posar al capdavant. Vaig estar-hi bolcada entre tres anys i quatre fins que, a més a més, em vaig erigir en directora de les editorials. Aprofitant diverses jubilacions i noves incorporacions –per tant amb una renovació generacional de treballadors que aporta noves maneres de fer a l'experiència valuósíssima dels veterans–, ens hem reestructurat. A partir d'aquí hem creat una línia de literatura infantil, Nandibú, organitzem un festival de novel·la negra, El Segre de Negre, del qual ja hem clos quatre edicions; hem donat una empenta important a les tecnologies de la informació i de la comunicació i hem optat amb més força per la figura

del director de col·lecció; tot això d'acord amb l'evolució natural de tota la feina feta els anys anteriors.

—Com ho valoreu? Repetiríeu si haguéssiu sabut com era o us dedicaríeu a una altra cosa?

—M'ho reservo per a mi. [Riu.]

—Quin paper hi té el grup empresarial de l'editorial Milenio? Quina part ocupa i quina funció té?

—Inicialment, editàvem en català i castellà sota el segell de Pagès Editors. A efectes comercials, l'any 1997 es va decidir de reorganitzar els catàlegs i crear un segell editorial exclusivament per a editar en llengua castellana. D'aquesta manera podíem fer un pas més i expandir-nos a Amèrica.

—I la impremta, que va ser on va començar tot, quina importància té per a vosaltres?

—És la mare del grup empresarial. És a la base de tota la feina i produeix molt per donar tots els possibles serveis que pugui abastar en les arts gràfiques, tant de disseny com de preimpresió i impressió.

—Es pot dir que feu tots els papers de l'auca: prepareu els llibres, els cuideu, els maqueteu, els corregiu, els imprimeu i fins i tot els distribuïu. Això us dóna més autonomia?

—Crec que ens exigeix més professionalitat perquè coneixem totes les fases del món del llibre i tots els problemes, en som més entesos i per tant som més conscients de la situació del mercat, dels pros i els contres. Per això som més sensibles i entenem cadascuna de les demandes del sector.

—Arribats aquí és imprescindible de parlar de Nus de Llibres. Quina importància té la distribuïdora dins el vostre entramat, com funciona i quins llibres distribueix a part dels vostres?

—És la comercialitzadora. Com bé dius, no distribueix exclusivament Pagès Editors i Milenio Publicaciones, sinó que

“
Avui dia la imatge és
d'una importància
cabdal i per tant
s'havia de treballar i
apostar-hi

Les oficines de Pagès Editors. PE

també treballa amb més de trenta-cinc editorials de Catalunya i Espanya.

—Amb una distribuïdora pròpia, la pregunta és com és que els vostres llibres encara no són tan visibles com tocaria?

—Crec que els nostres llibres són prou visibles, tal com es pot observar a les llibreries. També cal tenir present que no tots són per a totes les llibreries i és evident que són prou autònomes per a decidir quin títol o quina línia vol tenir el seu espai. Així i tot, sempre es pot fer més i ja hi treballem. Això ho referma la fidelitat dels nostres clients, que entrin editorials any rere any i que la corba de creixement vagi a l'alça.

—Editorialment us heu envoltat d'un equip principalment femení. Per què i què us aporta?

—Respecte de l'equip, és pura casuística, però sí que és jove, amb moltes idees, amb empena, amb ulls nous i amb ganes

de fer coses. Això permet de pensar en projectes nous i desprèn una il·lusió que ajuda a veure un futur positiu.

—Vosaltres sou la primera editorial de Ponent però també la tercera del país. Què és més important? O cal combinar totes dues coses?

—No ens fixem en quina és la nostra posició. Per nosaltres la cosa més important és el projecte: fer bons llibres i vendre'ls!

—De vosaltres es diu que feu molts llibres però que potser no feu l'esforç que caldria per a acompanyar-los a l'hora de vendre'ls tal com es mereixerien. El futur és menys llibres, és canviar certes coses?

—Primer, quan dius que fem molts llibres, m'hauries d'acotar respecte de qui. Si ho comparem amb les editorials mitjanes, tenim la mateixa producció. Pensem que més que pensar en el

nombre de títols, val més creure en el projecte editorial.

—Un canvi molt important d'aquests darrers temps ha estat el disseny. Com i per què ha canviat tant i ocupa el paper que ocupa ara, què és cabdal?

—Amb les noves generacions canvien els gusts i crec que calia fer canvis, renovar la imatge en certes col·leccions. Avui dia la imatge és d'una importància cabdal i per tant s'havia de treballar i apostar-hi.

—Pagès Editors va ser pionera, perquè era de les poquíssimes cases que feia ciència-ficció i ara també heu incorporat el gènere negre en el vostre catàleg. Quin pes tenen els gèneres populars en l'editorial?

—Manuel de Pedrolo i Josep Vallverdú, que són autors amb obres en el nostre catàleg, van ser pioners a obrir el mercat de la cultura de masses al lector català. Josep Vallverdú deia en una entrevista

amb Lluís Lloret una frase que resumeix perfectament la nostra manera de pensar: 'M'interessa una literatura que abasti tothom.' Fem llibres que puguin agradar a tothom. Si volem que es llegeixi, no hem de fer llibres pensant només en un únic perfil de persona.

—Participeu directament en l'organització del festival El Segre de Negre. Què significa per a vosaltres?

—En vam ser els ideòlegs ara fa cinc anys, de bracet amb l'escriptora Montse Sanjuan, i en som coorganitzadors juntament amb l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Sempre recordaré una conversa amb ella, que em deia: 'Com és que a tot arreu tenen un festival i a Lleida no?' I, realment, si feies un recorregut de la plana fins als Pirineus, no hi havia cap festival de novel·la, i encara menys del gènere negre. Per tant, ens va convèncer immediatament per engegar aquest projecte. Aquest any 2020 serà el cinquè festival, amb una trajectòria molt positiva, sempre amb un objectiu principal com és el d'acostar la literatura al màxim públic possible, tant pel gènere com l'edat. És un festival ambiciós que l'últim any va incloure la presència de Petros Màrkaris i el pròxim... és un secret, però crec que no us deixarà indiferents...

—Darrerament es parla molt de la possibilitat de l'existència d'una literatura pròpiament ponentina. En això, hi creieu com a editora?

—Hi crec i estic convençuda que la literatura escrita a Ponent és cada vegada més una literatura de molta qualitat que esdevé referent dins la literatura catalana contemporània.

—Fins a quin punt Pagès Editors és responsable directe que s'hagi descobert?

—Més que responsables, crec que som col·laboradors de difondre la literatura de proximitat.

—Quins són els desafiaments principals de futur al capdavant de l'editorial? Què us agradaria de canviar i posar una mica més en pràctica?

—Sobreviure. [Riu.] Aconseguir-nos mantenir i ser una editorial seriosa, referent del país, de qualitat i amb projectes ben engrescadors i fins i tot que els mitjans de comunicació no pensin només que la cultura és a Barcelona, sinó que entenguin que en tot el territori català se'n fa molta i de molta qualitat.

—Quin paper ha de tenir l'administració a l'hora de protegir editorials com la vostra, que no deixa de ser familiar i artesanal?

—El bàsic i principal, ajudar al llibre en català.

—Com valoreu les noves editorials independents que han sorgit aquests darrers deu anys, moltes de les quals molt més petites que vosaltres, i que han estat un revulsiu important en el mercat?

—Treballen molt bé i són ben vingudes perquè fan molt bona feina i perquè són un desafiament personal, perquè no abaixis la guàrdia. Són riquesa de país. Sí que s'ha de vetllar perquè l'edició en català no acabi sota el domini de tan sols dos o tres grans grups editorials. Seria un retrocés per a la cultura i el país.

—Quin és el paper de Pagès Editors en el conjunt d'associacions i gremis editorials del país? Com els veieu en el futur? Penseu, com apunta algun autor, que la indústria del llibre s'ha de reciclar i convertir-se en un clúster?

—Pagès Editors forma part de l'Associació d'Editors en Llengua Catalana i tinc la gran sort de ser membre de la junta. S'hi treballa molt perquè l'edició en llengua catalana pugui competir en igualtat de condicions amb l'edició en llengua castellana; i també per fomentar la lectura en la nostra societat. Un dels grans valors de la indústria editorial és la varietat d'editorials que no pertanyen a grans grups i que ofereixen una visió plural i donen veu a autors molt bons però que no són del fenomen best-seller, que dignifiquen el panorama editorial català. Cal continuar lluitant per aquesta diversitat i per un país democràtic i ric. ■■

La literatura escrita a Ponent és cada vegada més una literatura de molta qualitat que esdevé referent dins la literatura catalana contemporània

Un dels grans valors de la indústria editorial és la varietat d'editorials que no pertanyen a grans grups i que ofereixen una visió plural i donen veu a autors molt bons

Fotografia dels aldarulls a Hong Kong el dia de Nadal. La persona fotografiada no és l'entrevistada, amb qui hem pactat de respectar-ne l'anonimat. EFE

‘A Hong Kong ara la política és a vida o mort’

VICENT PARTAL

Un dels estudiants que és a primera fila de les protestes explica a VilaWeb els seus sentiments i com veu la situació política

Hem acordat que, per raons de seguretat, no faré servir ni el seu nom ni el nom de la universitat on estudia. A Hong Kong, els joves com ell, que són a primera línia de les mobilitzacions, corren tots els riscos imaginables i han après a protegir-se en tot moment i a protegir la seua identitat. Interessa la seua història, allò que pot explicar. Com es veu el futur d'Hong

Kong des de les barricades. Literalment.

—El 2019 ha estat un any especialment important per a Hong Kong. Després de la repressió del moviment dels paraigües, el 2014 semblava que tot s'havia acabat, però la lluita contra la llei d'extradició ha revifat el conflicte. Què va passar aquests anys en què semblava que hi havia silenci?

—El 2014 molta gent de la meua generació vam entendre la política i vam entendre que calia lluitar. Era la primera vegada que vivíem una cosa així. Però quan el moviment va ser aixafat per les autoritats, molts vam pensar que no hi havia esperança. Ara m'adone que, en realitat, esperàvem el moment de l'ebullició. Esperàvem que passés alguna cosa que tornés a fer bullir l'olla de la indignació. I aquesta cosa ha arribat el 2019, primer, amb la batalla contra la llei d'extradició i, ara, pels cinc punts per a

la democratització d'Hong Kong.

—Aquest ha estat un any dur, però.

—Ho ha estat, sí. Abans, quan saludaves un amic li deies 'hola', ara li demanés si està bé i si la seua gent està bé. La repressió és enorme. Però al mateix temps, per a molts de nosaltres, ha quedat clar que aquest és el combat de la nostra vida. No vull ni pensar com serà Hong Kong demà si nosaltres perdem!

—Us han detingut alguna vegada?

Fotografia d'arxiu de les protestes a Hong Kong. EFE

—No. Per ara he tingut sort i encara no m'han detingut.

—Amics vostres?

—Sí.

—I?

—La preocupació és molt gran. La policia et pot matar, en públic, disparant en una manifestació, o en privat. Quan apareix a l'oceà un cadàver amb les mans lligades i una samarreta negra se't fa molt difícil no pensar que podries ser tu...

—Circulen molt rumors sobre un nombre alt de morts no declarades a les comissaries qualificades de suïcidi. Algunes fonts diuen que ja hi ha hagut més de cent casos. Què en penseu, d'això?

—Tots pensem que algunes d'aquestes morts no són suïcidis. Però l'opacitat fa que siga molt difícil estar segur de les coses que passen. Hi

ha gent molt desesperada, és molt difícil tenir esperança en una situació com la que vivim, i amb això dic que és possible que alguns suïcidis siguin reals. N'hi ha d'altres que no ho semblen gens. Hi ha actuacions de la policia que són terribles.

—Per exemple?

—Un estudiant va morir després d'haver caigut d'un pis alt d'un pàrquing on disparaven gas lacrimogen. No sabem si el van empenyer o si va caure sol, perquè no hi ha testimonis. Però sí que sabem segur, perquè això ho vam veure tots, que la policia va impedir a les ambulàncies d'arribar al seu cos encara viu. Els metges diuen que s'hauria salvat si l'haguessen atès a temps, però la policia no els va deixar arribar. I va morir.

—L'assalt a la Universitat Politècnica també va ser brutal.

—Possiblement, ha estat el moment més dur de les protestes. La policia va detenir tota la gent que hi havia al campus, va fer identificar tothom, va agredir qualsevol que obria la boca. Van tancar la Politècnica i van considerar que tothom que hi havia allà dins era perillós.

—Arran d'aquests fets, les universitats resten tancades...

—Sí. No podem anar a classe i totes les activitats es fan en línia o amb uns permisos molt especials.

—Proven de dificultar que us reuniu.

—Sí, és clar.

—Ho feu, però? Quedeu amb els companys, amb els amics?

—Sí. Però ara és molt complicat anar de festa, com si diguéssim. Tots tenim clar

que la vida ha de continuar i que hi ha un moment per al combat i un per al descans, però es fa molt complicat. Si ets en un lloc i per la televisió veus en directe com detenen algú o que hi ha incidents en una altra banda de la ciutat, d'alguna manera et sents culpable. A Hong Kong la política ha deixat de ser una discussió sobre això o allò. A Hong Kong ara la política és a vida o mort.

—Com ho entomen, això, les famílies?

—Dividides, sovint.

—Hi ha baralles?

—Sociològicament parlant, hi ha dos blocs a la ciutat, uns a favor de la gent i uns altres a favor de la policia, per dir-ho així. I entre la gent de mitjana edat amb poca educació, hi ha molts partidaris de la policia. Pares de joves, amics meus, que són al capdavant de la

protesta. Això porta a situacions complicades quan ho saben. Alguns amics meus els han tret de casa i s'han quedat al carrer de sobte.

—De tota manera, com dieu, heu de fer la vostra vida...

—Prenem precaucions. Sobretot després d'una manifestació, a l'hora de tornar de casa. Procures que a la manifestació ningú no et veja la cara ni et faci cap fotografia. Però és veritat que si ets al metro i algú mira fixament què escrius al mòbil, et poses en alerta...

—I les càmeres?

—Per sort encara no hem arribat als extrems de la Xina, on et fotografien per fer qualsevol gestió i les càmeres de reconeixement facial són per tot arreu. Però, evidentment, és una preocupació esquivar les càmeres. Es tracta de no

facilitar-los les coses i de no fer coses estúpides.

—Com ara què?

—Jo, per exemple, no he anat a la Xina des que van començar les protestes. Corren moltes històries sobre gent d'Hong Kong detinguda allà que passa moments molt difícils. És millor evitar-ho.

—Creieu que hi ha por entre la població?

—És clar que sí. Per exemple, jo crec que no tornarem a fer mai més una manifestació de dos milions de persones. Simplement perquè una part de la societat té por. Té por que li disparen gasos lacrimògens sense més ni més. O té por de ser vista, si treballa al govern o en alguna empresa que fa negocis amb la Xina. Pots perdre el teu lloc de feina fàcilment.

—I, doncs, com us ho fareu per avançar?

—Aquest Cap d'Any hi haurà una manifestació important i veurem què passa. La lluita, en qualsevol cas, continuarà. No saltres no ens aturarem. Sabem que és una guerra llarga.

—La victòria de les forces democràtiques en les eleccions als consells locals sembla un gran pas endavant.

—Ha estat molt important i ho vam celebrar amb ganes durant unes hores. Però sabem que és un pas i prou i que cal fer-ne molts més encara. És una victòria, però no hem guanyat pas la guerra.

—Després de l'assalt a la Universitat Politècnica fa la sensació que el conflicte ha baixat en intensitat.

—No. Anem pensant i analitzant què ha passat i com podem adaptar-nos-hi.

—I quina és la conclusió?

—Hem d'aprofundir en el debat sobre la independència, si Hong Kong ha de ser independent i confiem que l'any vinent això de l'Economia Groga serà molt important.

—L'Economia Groga?

—Hi ha un gran moviment per a etiquetar els comerços, les botigues, els centres comercials, en funció de si donen suport a la policia o a la gent. Hi ha unes quantes apps i guies que permeten d'etiquetar-los amb un punt groc si donen suport a la gent, a Hong Kong, o amb un punt blau si donen suport a la policia, a la Xina. Abans de comprar res o d'entrar-hi ho has de comprovar. Si són blaus no hi entres!

[N. de la R.: Exemples d'aquestes guies i apps són neoguidehk.com i Whats-

Fotografia d'arxiu de les protestes a Hong Kong. EFE

Fotografia d'arxiu de les protestes a un Starbucks d'Hong Kong. EFE

gap. També hi ha un grup de Facebook amb més de cent mil membres, i @HKSho-
plist a Instagram, amb més de 37.000 seguidors.]

—Ho feu, això?

—I tant que ho faig! Abans m'agradava molt prendre un cafè als Starbucks, però ara ja no hi vaig mai. És un dels punts blaus més famosos de tots!

—Per això alguns Starbucks han rebut atacs vandàlics?

—Hi ha gent que ataca llocs com aquests, sí.

—Què creieu que passarà l'any vinent? Espereu canvis al govern?

—La Xina no pot fer plegar Carrie Lam, seria un gest de feblesa que no es pot permetre. Però si les protestes s'acabaren avui, ja veuríeu com en mig any la farien plegar amb alguna excusa.

Mentre continue la protesta no veig possible cap canvi, per ara.

—I una possible intervenció de l'exèrcit?

—Ens han volgut fer tanta por amb això de l'exèrcit que els esperem tot rient. Però, seriosament, no crec que intervinguen.

—Per quin motiu?

—Perquè no els cal. La policia d'Hong Kong té tot el que vol i tot el que necessita per a reprimir-nos. I l'entrada de l'exèrcit xinès a la ciutat faria un mal definitiu a la reputació com a capital financera d'Hong Kong. Per tant, també faria molt de mal a la Xina.

—El govern d'Hong Kong el pot cridar, pot demanar ajuda...

—Això és veritat. I, de fet, pensem que ja actuen dissimuladament. S'han vist

imatges de policies, aparentment d'Hong Kong, parlant mandarí en comptes de cantonès. Ací ningú no parla mandarí. Si parlen mandarí és que han vingut de fora i els han posat un uniforme per dissimular. Molt pensem que deuen ser militars.

—Confieu molt en el suport internacional.

—No tenim cap més remei. Per nosaltres, és important cridar l'atenció de la comunitat internacional, és la manera de fer explícit el problema que patim.

—I quin balanç en feu?

—Hem aconseguit una declaració important del congrés dels Estats Units i molta solidaritat arreu, a molts països. I això és molt important per a nosaltres. No ens sentim sols i sentim que molta gent ens comprèn i està d'acord amb el nostre combat. Però nosaltres

tenim clar que aquesta és una batalla que no ens guanyarà ningú des de fora, que l'hem de guanyar nosaltres.

—Us decep la posició del Regne Unit, aquest silenci espès sobre el que passa a la seua ex-colònia?

—Sincerament, no puc dir que em sorprenga.

—I la reacció a Catalunya? Hem vist actes de solidaritat creuats a Barcelona i Hong Kong...

—Sí. Sabem que a Catalunya se segueix molt de prop el que fem, i ací ens interessem per les coses que passen al vostre país. Jo només puc donar les gràcies, en nom de tots els qui participem en les protestes, pel vostre suport i per creure, com creiem nosaltres, en el poder de la gent. Això és el més important de tot. Cal creure en el poder de la gent.

Les esquerdes dels socialistes europeus trenquen el relat judicial espanyol

L'Aravot Les veus discrepants comencen a emergir entre les files socialdemòcrates a mesura que el discurs espanyol va essent debilitat per la justícia europea

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

El president del Parlament Europeu, David Sassoli, demanava dijous passat a Espanya que apliqués la sentència del TJUE que avala la immunitat d'Oriol Junqueras. Tot plegat malgrat l'oposició ferma d'Iratxe García, presidenta del grup socialista europeu, que hi va tenir una forta discussió poc abans. Les discrepàncies també es van fer evidents quan Josep Borrell va eixir de l'hemicicle empipat, molt poc abans no hi entrés finalment Sassoli.

L'escena és una mostra que les institucions europees, i concretament la família socialista, s'han desmarcat de la demanda del PSOE de no fer com exigia la justícia. La topada es va tornar a produir l'endemà, quan Carles Puigdemont i Antoni Comín es van poder acreditar com a eurodiputats i mostra la divisió entre els socialistes europeus a mesura que s'efondra l'ofensiva diplomàtica i propagandista espanyola contra l'independentisme.

Els socialistes: l'esquerda en el sistema

De les formacions que han dominat les institucions europees, el Partit Popular Europeu ha pres sense fissures la posició espanyola, com els liberals, però, en canvi, dins els socialistes hi ha cada vegada veus més discordants.

És més evident entre els eslovens. La vice-presidenta del grup socialista europeu, Tanja Fajon, ha defensat l'autodeterminació i l'alliberament dels presos polí-

tics, i juntament amb l'altre eurodiputat eslovè del grup, Milan Brglez, ha demanat una mediació a Ursula Von der Leyen, la nova presidenta de la Comissió Europea.

El mateix parlament eslovè va aprovar una moció en favor de l'autodeterminació i contra la repressió –amb els vots dels socialistes. De fet, el president del país, Borut Pahor, va assegurar que 'el cor de molts eslovens batejava per la nació catalana'.

Les mostres de solidaritat s'han produït en gairebé tots els estats europeus, especialment en els més pròxims a Catalunya i Espanya, que són també els qui tenen més pes dins la família socialista. L'actitud de Sassoli, i per extensió del Partit Democràtic italià, contradient la voluntat espanyola, no és espontània, sinó que ja n'hi havia indicis feia mesos.

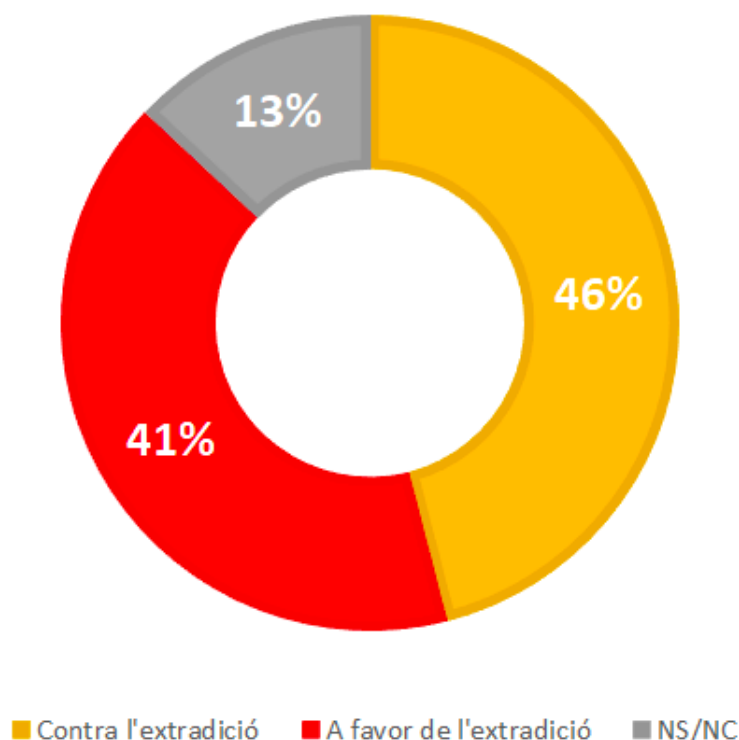
Als parlaments de Friül-Venècia Júlia, Sardenya i el Tirol del Sud el partit havia votat en favor de mocions contra la repressió i fins i tot al Piemont van tenir la iniciativa de reclamar la intervenció d'Itàlia i la Unió Europea i la llibertat dels presos polítics. En la mateixa línia, es va impulsar un manifest que s'hi van adherir socialistes destacats com ara l'ex-primer ministre i ex-president de la Comissió Europea, Romano Prodi, el parlamentari Luca Cossiga i el senador Roberto Rampi.

Un discurs cada vegada més discutit

Aquests darrers mesos, una de les mostres de solidaritat amb més ressò ha vingut de Portugal. L'Assemblea Mu-

David Sassoli, el president de l'eurocambra. EFE

Posició dels votants de l'SPD respecte de l'extradició de Puigdemont. Enquesta de Welt (29-3-2018). vw

nicipal de Lisboa va aprovar ara fa un mes una resolució en favor de la llibertat dels presos polítics i de condemnar la repressió, cosa que va fer que el PSOE hi presentés una queixa formal expressant-hi el seu malestar.

Uns quants mesos abans, el president de la Generalitat, Quim Torra, ja s'havia reunit amb diversos diputats a l'Assemblea Portuguesa per abordar la situació catalana, entre els quals socialistes; i l'any passat el mateix parlament va aprovar una moció que condemnava la deriva repressiva de l'estat espanyol amb el vot favorable de vint-i-un diputats socialistes dels vuitanta-sis, tot i les pressions.

El suport ha estat destacat especialment a Catalunya Nord. El consell departamental ha aprovat mocions per

unanimitat contra la repressió i en favor de les llibertats catalanes i gairebé la totalitat dels batlles han donat mostres de solidaritat, inclosos socialistes com Pierre Aylagas, batlle d'Argelers.

A la regió d'Occitània, on s'ha inclòs Catalunya Nord, també van votar una resolució en què es denunciava que els presos polítics estaven empresonats per haver tirat endavant un mandat democràtic. Quant a l'estat francès, el darrer candidat socialista a les presidencials, Benoît Hamon, ha defensat l'autodeterminació, ha visitat els presos i ha demanat la intervenció de la Unió Europea. D'ençà del 2018 forma part del partit Génération.s.

El cap de llista de les eleccions europees d'enguany, Raphael Glucksmann, també va prendre posició con-

tra la violència policíaca durant el referèndum. 'Hola, Brussel·les? Ningú no dirà res mentre policies europeus peguen ciutadans europeus que només volen votar?' Així i tot, el partit socialista francès és en hores baixes i en aquestes eleccions només va assolir el 6% dels vots i cinc eurodiputats.

Un debat encès al parlament europeu?

Les diferències en el si del socialisme poden esdevenir clau per al procés català les setmanes vinents, tenint present que el Partit Popular i els diputats més reaccionaris, com els de l'Agrupament Nacional, mostren un suport inequívoc als interessos espanyols, mentre que l'Esquerra Unitària Europea, els Verds i l'Aliança Lliure Europea han condemnat la repressió i han defensat els drets com a eurodiputats de Junqueras, Puigdemont i Comín.

Concretament, la Comissió d'Afers Jurídics tindrà un paper rellevant si comença el suplicatori al Parlament Europeu, car és allà on es debatrà sobre la retirada de la immunitat. Els eurodiputats afectats tindrien dret de comparèixer i la capacitat de presentar qualsevol prova escrita, fet que convertiria el procés en un altaveu internacional. La comissió serà l'encarregada de recomanar al ple del parlament si s'ha d'aprovar el suplicatori o s'ha de desestimar.

Aquesta comissió integra eurodiputats que s'han mostrat clarament disconformes envers l'actitud espanyola, com ara Manon Aubry, cap de l'Esquerra Unitària Europea,

El conflicte entre Iratxe García i David Sassoli pot ser un símptoma d'una dissociació entre la posició espanyola i la de la resta de socis,

que ha denunciat el 'silenci' culpable de la UE i ha afirmat que els socialistes no han tingut una posició democràtica en l'afer català. També els dos diputats alemanys del grup dels Verds/ALE han denunciat la desproporcionalitat de la sentència del Suprem espanyol. Fins i tot la presidenta, la liberal demòcrata britànica Lucy Nethsingha, es va mostrar 'horroritzada' per la resposta del govern espanyol al referèndum de l'1-O, que va descriure com a 'brutal i equivocada'.

En l'altre extrem, hi ha el diputat Esteban González Pons, el lepenista Gilles Lebreton, amb mostres clares de suport a Vox, i el socialista Iban García del Blanco. Tanmateix, dins els socialistes hi ha també un membre del Partit Democràtic italià i l'alemany Tiemo Wölken, un dels primers a defensar la immunitat de Junqueras després de la sentència, fins i tot abans de la declaració de Sassoli.

El procediment per a llevar-los la immunitat duraria mesos i de ben segur que esdevindria un focus mediàtic internacional de primera magnitud per al procés català. Si els la llevessin, simplement retornaria l'extradició

al jutjat belga en el cas de Puigdemont i Comín.

Un canvi en els socialistes?

L'SPD, el segon partit socialista amb més eurodiputats després de l'espanyol, es va veure especialment exposat quan dins la societat alemanya es va obrir el debat sobre l'extradició de Puigdemont. Una enquesta d'aquelles dades mostra que hi havia més votants contraris a l'extradició que no pas en favor.

Malgrat la posició ambigua del partit, la cap de llista Katarina Barley va ser la ministra que va afirmar que la decisió de denegar l'extradició era la 'correcta' i que fins i tot l'esperava.

També hi ha hagut crítiques entre els socialdemòcrates belgues: la vice-presidenta del grup dels socialistes europeus Kathleen Van Brempt va condemnar la violència i va exigir la mediació de la Unió Europea. L'octubre del 2017, l'ex-primer ministre belga, el socialista francòfon Elio di Rupo, també va afirmar que la resposta repressiva del govern espanyol era pròpia d'un executiu 'franquista autoritari'.

Ultra això, l'eurodiputada neerlandesa Kati Piri va demanar que la Comissió Eu-

ropea s'oposés a la repressió espanyola i en diferents parlaments europeus –Finlàndia, Dinamarca, Suïssa, Estònia o el Regne Unit– diputats socialistes participen de grups d'estudi o d'amistat amb Catalunya.

Cal afegir que moltes veus són silenciades per les pressions –com es va veure en el cas de les joventuts socialistes eslovenes–, però és evident que és una qüestió incòmoda per al partit a escala europea i que cada vegada hi ha una posició més contrària a la inacció de la Unió Europea. Així i tot, si més no els caps de llista dels socialistes alemanys, francesos i eslovens ja han criticat l'actuació espanyola, encara que també és cert que és diferent estar en contra de la repressió que mantenir la immunitat, o fins i tot demanar la intervenció de la Unió Europea.

Tanmateix, el conflicte entre Iratxe García i David Sassoli pot ser un símptoma d'una dissociació entre la posició espanyola i la de la resta de socis, ara que ja no és simplement qüestió de donar suport a la constitució i cada vegada hi és més present un factor judicial en què sembla que hi ha arrencaments contraposats. ■

El dia que Joan Miró va salvar els Quatre Gats

Els Quatre Gats. vw

SEBASTIÀ BENNASAR

Jordi Notó publica la història del mític establiment barceloní on Picasso va exposar per primera vegada, reobert el 1978

La majoria de grans ciutats del món es vanen de tenir un local especial on es reunien els escriptors, pintors, artistes i intel·lectuals que han marcat una gran evolució en la història mundial. És el cas del Cabaret Voltaire de Zuric, on Tristan Tzara va crear el dadaisme; el café Florian de

Venècia, considerat el més antic d'Itàlia; el Harry's Bar d'aquesta mateixa ciutat, on es varen inventar el carpaccio i el còctel Bellini; la Closserie des Lilàs de Paris, on Hemingway escrivia els seus contes; el Café de Flore, també a la capital francesa, amb taula sempre reservada per a Simone de Beauvoir i Jean-

Paul Sartre; o A Brasileira de Lisboa, on Fernando Pessoa i Almada Negreiros crearen la revista Orpheu i revolucionaren per sempre la literatura portuguesa. A Barcelona un d'aquests locals mítics és els Quatre Gats, un dels espais fonamentals per al desenvolupament del modernisme i el primer lloc on va exposar Picasso, l'any 1900.

Molt possiblement la immensa majoria de gent es pensa que el local del carrer de Montsió és obert d'ençà

de final del segle XIX, però en realitat la primera etapa del local va ser força curta (intensa, això sí) i la cerveseria només va tenir les portes obertes durant sis anys. De llavors al 1978 va estar tancat al gran públic i quan va tornar a obrir va ser just davant d'on havia estat. El 1983 va poder tornar al lloc original, on encara és ara.

Jordi Notó i Brullas ha publicat fa poc *Els quatre gats, les set vides d'un local emblemàtic de Barcelona* (Viena Edicions), en què explica com va ser el ressorgiment d'aquest espai fonamental de la vida cultural barcelonina. Ho fa sobretot aprofitant el testimoni de primera mà de Pere Notó, el seu germà i un dels principals artífexs de la recuperació del local, que va comptar amb l'ajut d'artistes entusiasmats amb la idea, com ara Joan Miró. El resultat de tot plegat és un text fonamental per a entendre que aquest establiment és directament vinculat a dos moments clau de la història de Barcelona i de Catalunya: l'esclat del modernisme i tot allò que implicarà com a moviment artístic diferenciador i diferencial de la ciutat i del país; i la mal anomenada transició cap a la democràcia després de quaranta anys de dictadura franquista.

La història del primer local amb el nom 'Els 4 Gats' és bastant coneguda. L'empresari Pere Romeu, que ha-

El dibuixant Opisso va crear aquesta estampa del local a l'època històrica. CEDIDA

via estat a París i havia vist l'eclosió dels grans cafès i de les cerveseries de la capital francesa va decidir d'obrir un cabaret a Barcelona. El terme 'cabaret' llavors no tenia cap de les connotacions posteriors, i significava sobretot una mescla de cafeteria i restaurant on es podia menjar a totes hores i que, a més a més, oferia programacions culturals. El singular Pere Romeu va obrir les portes de l'establiment el 12 de juny de 1897 i va mantenir-lo obert fins a mitjan juliol del 1903. En aquests sis anys va haver-hi prou temps perquè el local restés inserit en la memòria ciutadana i s'hi desenvolupessin alguns esdeveniments culturals clau, com ara l'ascens del modernisme pictòric, amb els noms cabdals de Ramon

En tota la història de la recuperació dels Quatre Gats hi ha un personatge fonamental que brilla amb llum pròpia: el pintor Joan Miró

Casas, Miquel Utrillo i Santiago Rusiñol.

La casa Martí, els baixos de la qual ocupa la cerveseria, la va construir l'arquitecte Puig i Cadafalch sobre el solar d'allò que antigament havia estat un monestir de religiosos franciscans que més tard va passar a ser de monges dominiques. També ocupà el mateix espai una caserna militar, el teatre del Liceu, un espai de circ i un punt de sortida de diligències de cap a l'interior de Catalunya. Però què va passar després dels sis anys d'esplendor cervesera? Doncs que es va convertir en la seu del Cercle Artístic de Sant Lluc, va acollir la seu de la societat cultural wagneriana, clubs d'automobilistes... Durant la guerra de 1936-1939 va ser ateneu cultural i a la postguerra s'hi establí la

societat d'il·lusionistes. Tanmateix, el canvi més sobtat va ser quan es va convertir en magatzem tèxtil durant trenta anys, del 1950 al 1980.

Com explica Joan Francesc Ainaud al pròleg del llibre, 'la recuperació d'Els Quatre Gats no pretenia convertir el local històric en la recreació museística, teatralitzada o nostàlgica d'un passat irre recuperable, sinó restituir-ne la fesomia –amb una voluntat de fidelitat històrica–, obrir-lo novament al públic i donar-hi una nova vida, amb un doble component dinamitzador: gastronòmic i artísticocultural. Per aquesta raó, el 1978 es va publicar també una revista de quatre pàgines que recuperava la capçalera i el format històrics de la publicació modernista *Els Quatre Gats*, actualitzant-ne el

Al llibre s'explica qui va fer aquesta còpia del quadre de Casas. CEDIDA

El llibre és ple d'anècdotes i recull bona part dels personatges il·lustres de la primera i la segona etapes del local

contingut artístic i literari, la qual, malauradament, no va tenir continuïtat.'

Joan Miró, un artista cabdal en la recuperació

En tota la història de la recuperació dels Quatre Gats hi ha un personatge fonamental que brilla amb llum pròpia: el pintor Joan Miró. Pere Notó i Ricard Alsina volaren a Mallorca per entrevistar-s'hi. De seguida es va mostrar entusiasmat amb el projecte i va prometre el lliurament d'un quadre. Llavors Miró feia una exposició a la sala Maeght del carrer Montcada i va deixar dit que Notó se'n podia endur el quadre que volgués.

'Vaig agafar el quadre i me'l vaig endur posat. Sort que no em va passar res pel camí. Vaig fer el trajecte de la

galeria del carrer de Montcada fins al carrer de Montsió 5, on ja havia obert els Quatre Gats. Hi va estar pocs dies, fins a traslladar-lo a la seu de la Caixa, a la Via Laietana, on el vaig anar a dipositar. El recorregut entre la galeria d'art Maeght i l'entitat financera, fent escala als Quatre Gats, el vaig fer a peu. El quadre el vaig transportar damunt del cap. Quina fila que devia fer! La inconsciència de la joventut. Ara penso que m'hauria pogut passar alguna cosa. L'obra de Miró en aquells moments era tot el capital de què podíem disposar per començar el camí cap a la recuperació dels Quatre Gats. Com és lògic, la primera cosa que vaig fer va ser mirar d'aconseguir diners amb l'obra que m'acabaven de donar. La vam empenyorar.

Amb el temps i per les necessitats imperioses, l'obra de Miró no la vam poder recuperar, tot i anar pagant religiosament els rebuts. D'altra banda, els deutes s'anaven fent més grossos. El quadre ja no va sortir de La Caixa, i no l'he tornat a veure mai més exposat públicament. M'agradaria tornar a veure aquesta obra', explica Notó.

No va ser l'única vegada que Miró contribuï al salvament del negoci. Un any després va donar un altre quadre i també ho feren Antoni Tàpies, Antoni Clavé, Armand Cardona, Josep Guinovart, Josep Maria Subirachs, Joan Hernández Pijoan, Jaume Genovart, Albert Ràfols-Casamada, Vimala Devi, Eduard Arranz-Bravo, Rafael Lozano Bartolozzi i Antoni Iniesta. Gràcies a aquestes aportacions i a les de més mecenes, el projecte va anar endavant i finalment el 1983 la cerveseria va poder ocupar el seu emplaçament original, després de cinc anys just al davant, una operació que a més comptà amb l'assessorament artístic d'Ainaud de Lasarte per a recrear l'ambient original.

El llibre és ple d'anècdotes –es pot saber perfectament com i qui va fer les còpies dels famosos quadres de Casas que s'exhibien al local i ara al MNAC–, recull bona part dels personatges il·lustres de la primera i la segona etapes del local, registra una munió d'activitats i es converteix en un testimoni clau d'un espai mític de Barcelona amb moltes més sorpreses que no ens puguem imaginar, però vinculat sempre i decididament al món de l'art. ■

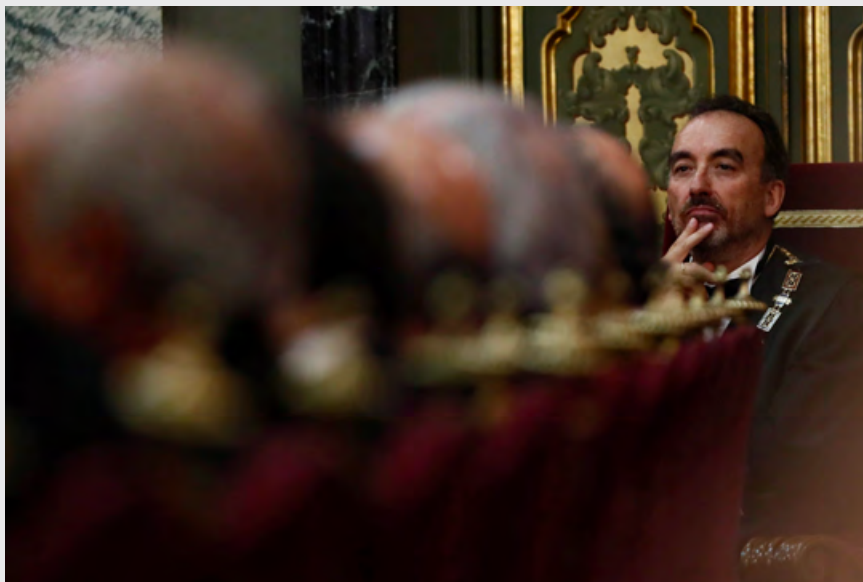
Calefacció: vuit claus per a estalviar energia durant l'hivern

Eugeni Oneguin, la gran novel·la fundacional russa, ja és en català i en vers

A quina edat convé de comprar el primer mòbil als fills?

Què pot passar si Espanya incompleix la sentència del Tribunal de Luxemburg?

Rosa Gili: 'Haver guanyat dues eleccions m'ha reforçat molt, però és fruit d'un treball en equip'